

Proveint a Palamós

d'aquell costat.

Muntem la tenda, i matalassos, i ens disposem a passar la nit. Són les 12 i pensem llevar àncora abans de la matinalda. El vent va canviant i ara bufa de tramuntana, entrant fort a la tenda. L'experiència de Palamós ens ha servit i pensem que a mar s'hi deu estar malament. Quan ja arrencàvem el son sentim crits d'en Pàmies:

—«Traieu-me aquesta barraca de sobre!»

El vent bufa que és un gust, i la tenda venta com si anéssim a vela. Ens llevem precipitadament, sortim a fora. Un

tendal dels que fan aquí de pals de pins, de sostre branquillós, ens ha caigut a sobre, i d'altres es veuen per terra. Enretirem el tendal entre tots sis, reforcem els vents de la tenda amb pedres ensorrades i ens hi tombem de l'altre costat.

No havíem tocat encara el cul al matalàs quan l'Amat crida:

—«Prim! S'ha trencat l'amarra i la barca se'n va cap a les roques!»

Un altre bot i la tripulació en pes, surt a salvar la barca.

—«Valdrà la pena d'anar a provar un altre cop si podem dormir?»

A dos quarts de sis ens llevem, encara mig adormits, i a les 7 ja naveguem. Abans de sortir hem vist el mateix home d'ahir, i ens diu que fins una barraca ha anat a terra. L'únic que no s'ha assabentat de res és el noi d'en Prim, que tot i trepitjant-lo i passant-hi per sobre, ha dormit tota la nit com un angelet. Mentre escric passem ja per Santa Cristina amb bon temps i corrent de popa. Si Déu vol i malgrat el temps, que no ens ha estat massa favorable, pensem arribar a Vilassar cap a migdia i exactament hora per hora, als set dies d'haver-ne sortit. Mengem una mica de pa i melmelada que havia sobrat d'ahir i escurem el cistell de peres i raïm.

Naveguem amb motor, i veles obertes; la mar és plana i deixem enrere Malgrat, Pineda, Calella... Caminem molt, els motors es veu que s'han adonat que retornem i fan bon dat. En Prim canta cançons catalanes.

Ha estat una setmana de viure intensament i ens hem divertit molt, i fins hem passat aventures; però tots estem joiosos de tornar, i tenim ganes de veure els nostres.

Mataró! Que llarg de passar, Mataró!...

Ja veiem els Banys, ja alguns familiars ens fan senyals. Veiem l'amic Garrigosa (el dels coets). És que no s'haurà mogut de la platja durant tota la setmana? O és que tot això ho he somiat i encara hem de sortir? Tan de bo que fos així...

Un far

En una costa llunyana existeix un far, on visc amb la muller i una petita filla de deu anys. Força còmodament, amb espai en totes les diverses parts de l'habitable i amb les instal·lacions imprescindibles per a la nostra vida i, el més important, el manteniment del far. A Llevant, la mar, sobre unes roques i a més de quaranta metres del nivell de les ones quan aquestes són en mar plana; girant cap a Migjorn segueixen les roques formant un semicercle, més o menys de la mateixa distància; seguint a Ponent, una cala amb una platja i roques formant un mur de més de trenta metres d'alçada; i ja pel Nord, terra ferma, un camí d'uns 15 metres d'amplada, que ens uneix a uns camps amplis, envoltats de pins. La torre, d'uns vint metres d'alçada. La llum del far és alternativa i completament automàtica, principalment elèctrica, amb el seu motor diesel d'emergència. Com a complement els dipòsits de gas en terra i la instal·lació sempre a punt per a una segona emergència. La nostra filla va a l'escola, que és a menys de dos quilòmetres.

He volgut donar-vos aquesta descripció perquè us adoneu de com passa la nostra vida normalment, amb soledat, però sempre amb visitants alguna que altra festa en la petita

població.

En estat normal la mar és des de calma a marejol, però també amb Llevant de força 5-6 i fins i tot de 8 a 9; llavors la mar trenca amb les roques i arriba a mar grossa o molt grossa. Aquesta matinada, són les dues, amb Llevant, les ones arribaven al peu del far i els ruixims arribaven amb relativa força gairebé fins als finestrals. Com totes les nits com aquesta, estava vetllant, tot sol, la muller i la petita dormien i el meu pensament barrinava el següent: LA MAR, SI PERQUÈ SERÀ SEMPRE PER NOSALTRES, LA MAR, EL VENT, LA PLUJA, TOTA LA NATURA EN JOC. El soroll alternatiu de les ones en rompre en les roques al meu entorn, unes més altes, altres no tant, un rompent més enllà, la lluminària d'un llamp més enllà, i el tro separat per uns segons, ço que vol dir que ha estat a certa distància, seguit d'altres trons, i amb intervals altres llampecs més lluny o més a la vora. Quina grandiositat de la Natura, demostren la immensitat dels poders! M'envolta un perfum a mar, a marisc, que entra no sé per on, perquè tot està totalment barrat, però els meus sentits la senten, la palpen, em fan sentir el plaer de saber el gust de la mar.

Dono la volta de cara a Ponent i, voleu més demostració que la grandiositat de la Natura, quan en la cala la mar és quasi plana o arrissada. Amb el reflex del far, quan il·lumina les roques que formen un petit espigó escullera al seu entorn, guardat del vent i de les grans ones, t'adones de la calma que es va perdent a l'aigua, quan més s'allunya del mur de contenció dels elements, podríem dir-ne exteriors. També produeix un gran efecte sota la lluminària dels llamps, poder veure en aquell curt temps com la pluja amb les seves grosses gotes va formant cercles damunt l'aigua quieta. Una altra Natura només en uns quants metres de diferència. Tant sentia en el meu interior aquella manifestació de grandesa, com aquesta calma, però sempre envoltat del mateix perfum de mar...

En el mateix instant m'imaginava aquells vaixells que, fora a la mar, la seva tripulació estava sempre pendent de la llum del meu far, que estaven lluitant contra el temporal, potser en unes circumstàncies ben difícils i tement en tot moment el naufragi... Pensant que els pescadors amb les més petites embarcacions havien sortit a la mar per guanyar-se el pa de cada dia després de molts sacrificis i amb un gran risc de perdre la vida per poder tornar a terra amb uns petits coves de peix. Quan val aquest peix? Quantes barques i quants mariners poden o no tornar a port o a la platja? Pense en quant petit sóc jo i què podria fer per aquells que lluiten en la mar. Pense que he d'estar vigilant perquè no s'apagui la llum i em trobo impotent i llavors prego a la Verge del Carme, que amb tota seguretat deu rebre al mateix temps altres pregaries de tots aquells homes que el seu ofici és navegar, sense distinció social ni categories.

Pense també en aquelles altres persones que sense ser navegants, a terra també es troben amb aquell temporal de vent i de pluja, i van passant pel meu pensament ferrocarrils, mitjans de transport, treballadors que han d'estar-se sota el cel i amb temperatures més fredes que les que jo tinc aquí.

Baixo a la cuina per prendre'm un cafè i em trobo la muller que ja l'anava preparant per pujar-me'l i m'adono que mentre s'escalfava la cafetera ella estava resant com jo feia segons abans.

Ens vàrem mirar sense dir-nos cap paraula i tots dos pujàrem a la torre, on ens hem quedat la resta de la nit, sense paraules, però tots dos amb el pensament posat en aquells desconeguts que es trobaven a la mar. Eren les nou del matí i encara érem mirant la mar...

Quan en aquesta hora, com cada dia, vaig comunicar al batlle de la ciutat les possibles novetats, vaig preguntar al servei d'informació si aquella nit s'havia perdut algun vaixell, i em varen respondre que no. Vaig escoltar això i sentí una alegria immensa, a més de rebre una forta abraçada de la meva muller.

També vaig comparar les dades meteorològiques de l'observatori oficial amb les que donaven els meus aparells instal·lats a la torre. Molt poca diferència: Vent 9-10, 90-100 km/hora; Mar 6-7, ràfegues 9; Pluja 50 litres per metre quadrat en 3 hores.

Hauré complert amb el meu deure? He pogut ajudar algú amb el meu far?

Mentre espero la menuda que arribi de l'escola m'he posat davant de la meva vella màquina d'escriure i he volgut fer memòria d'un dia i d'una nit de quasi vint-i-tres anys que estic al servei d'aquest far.

Carrer de Sant Antoni - Can Nadal

A. Homs

Reproducció de l'aiguafort titulat «Carrer de Sant Antoni. Can Nadal» datat el mes de gener de 1924, obra del senyor Antoni Homs Ferrés.

Antoni Homs Ferrés és de Ca la Duana, fill de Maria Ferrés Puig, una excel·lent dibuixant, i nebot de l'arquitecte Eduard Ferrés Puig. Avui li reproduïm aquest aiguafort que reflecteix aquell típic racó de Vilassar abans que fos reformada la façana de Can Nadal. En propers números publicarem altres obres seves i de la seva mare, que com a dibuixant signava Maria Freser, i també relats en els quals Antoni Homs, que té vuitanta-vuit anys, recorda aspectes anecdòtics de la seva infantesa a Vilassar.